

UNESCO
Man &
Biosphere

Maasheggen

Jaarverslag 2022

Maasheggen UNESCO

JAARVERSLAG 2022

INLEIDING

Het UNESCO-gebied De Maasheggen heeft in 2022 belangrijke stappen voorwaarts gezet. In het afgelopen jaar zijn nieuwe heggen aangelegd, is veel bestaande natuur hersteld en zijn waterprojecten in gang gezet of al tot een goed einde gebracht. Het gebied is bovendien aantrekkelijker geworden voor bezoekers dankzij onder meer de introductie van nieuwe fiets- en wandelroutes.

Voor deze doorontwikkeling van het UNESCO Maasheggengebied is dat wat in 2022 achter de schermen heeft plaatsgevonden minstens zo belangrijk geweest:

- in het afgelopen jaar is een stevig begin gemaakt met de herijking van de visie op de toekomst van UNESCO Maasheggen en is gewerkt aan een nieuw meerjarenprogramma;
- door aan te sluiten bij de RegioDeal is er meer financiële armslag gekomen voor de uitvoering van een aantal relevante projecten;
- er is contact gezocht met Duitse Man & Biosphere-gebieden, met als doel om tot een uitwisseling van kennis en ideeën te komen;
- afgelopen jaar is het lopende uitvoeringsprogramma Maasheggen UNESCO geëvalueerd en zijn voorstellen gedaan voor aanvullingen en aanpassingen.

Op weg naar een nieuw uitvoeringsprogramma

Vier jaar na de start van het Maasheggen UNESCO-programma was het tijd voor een herbezinning. Doen we nog steeds de goede dingen? Doen we ze ook goed? Is de 'stip aan de horizon' nog steeds dezelfde als vier jaar geleden? En: hoe gaan we om met actuele thema's als natuurinclusieve landbouw en klimaatadaptatie?

De stuurgroep heeft in maart 2022 aan extern adviseur Sander Groenen gevraagd om het uitvoeringsprogramma Maasheggen UNESCO tegen het licht te houden en voorstellen voor verbetering te doen. De uitkomsten van die analyse gaan de basis vormen voor een nieuw meerjarenprogramma, dat begin 2023 wordt vastgesteld. Ook de organisatievorm van UNESCO Maasheggen wordt aangepast. Over hoe die organisatievorm er precies uit gaat zien en wie daarin welke rol krijgt worden begin 2023 besluiten genomen.

Samenwerking

Het succes van UNESCO Maasheggen is gestoeld op de bereidheid van alle betrokken gebiedspartijen om met elkaar samen te werken. Hoewel belangen soms uiteen kunnen lopen en het om die reden ook af en toe kan 'schuren', verdient de wijze waarop de gebiedspartijen in 2022 hebben samengewerkt complimenten. Het was bij tijd en wijle intensief, maar ook constructief.

De samenwerking gaat inmiddels over de grenzen van het gebied heen. Wij delen onze kennis en ervaringen met de Limburgse gemeenten Mook en Middelaar, Gennep en Bergen. Of en hoe de

In het najaar werd een veldexcursie georganiseerd voor medewerkers van de betrokken gebiedspartijen

samenwerking met de Limburgse Maasheggen structureel moet worden georganiseerd is een onderwerp waar de herziene gebiedsvisie een antwoord op gaat geven.

In 2022 heeft het programmateam tweemaal van gedachten gewisseld met de collega's van UNESCO-Biosphärenreservat Flusslandschaft Elbe – Brandenburg. Dat heeft geleid tot eerste, voorzichtige ideeën voor mogelijke samenwerking. In het voorjaar van 2023 worden die nader uitgewerkt.

Het programmateam heeft bovendien contact gehad met GrensPark Kempen-Broek, een regionaal landschap op de grens van Brabant en Vlaanderen. Kempen-Broek overweegt ook een UNESCO-status aan te vragen en is daarom geïnteresseerd in onze ervaringen.

Echte energie ontstaat als partners elkaar ook fysiek ontmoeten. Vanwege de geldende coronamaatregelen is in 2021 en het eerste deel van 2022 vooral digitaal vergaderd. Dat heeft de samenwerking niet altijd eenvoudiger gemaakt. Nu bijeenkomsten, werkoverleggen en keukentafelgesprekken weer kunnen plaatsvinden bespeuren we ook weer meer enthousiasme om nieuwe projecten op te pakken en de schouders onder bestaande projecten te zetten.

RegioDeal

De zeventien gemeenten en twee waterschappen in het noordoosten van Brabant hebben twee jaar geleden een Regiodeal gesloten met het Rijk. Samen met het Rijk investeren zij meer dan 40 miljoen euro in projecten die de leefbaarheid en welvaart in Noordoost-Brabant bevorderen.

Dankzij de Regiodeal kan ook een extra impuls worden gegeven aan een aantal projecten in De Maasheggen. Zo worden samen met ondernemers uit het UNESCO-gebied specifieke Maasheggenproducten in de markt gezet als 'De Smaak van de Maasheggen'. Dankzij de extra ondersteuning vanuit de Regiodeal kan de marketing van de streekproducten groter en professioneler worden aangepakt.

Andere projecten waarvoor extra geld beschikbaar komt zijn de monitoring van dieren en planten die onder water (Kraaijenbergse Plassen bijvoorbeeld) leven, de uitwerking van een plan voor de coördinatie en organisatie van gezondheidsbevorderende activiteiten in De Maasheggen en het onderzoek naar de herkomst van de veldnamen in het UNESCO-gebied.

Uitwerking aanvraag Interreg VI

Samen met VNC en het Naturschutzzentrum Kreis Kleve (NZK) is gewerkt aan de voorbereiding van een subsidieaanvraag voor het versterken van de leefbaarheid en de duurzaamheid in het Duits-Nederlandse grensgebied.

Vanuit De Maasheggen is vooral ingestoken op de realisatie van de toegangspoorten, maar dat paste uiteindelijk niet binnen de context van dit Interregproject. Daarom is met VNC afgesproken dat De Maasheggen zich terugtrekt uit dit proces.

Het Maasheggengebied, vanuit de lucht (foto: Paula van de Kamp)

PROJECTEN IN 2022: BIOSFEER

Realisatie Natuurnetwerk Brabant (NNB)

In 2022 is ruimte en flexibiliteit gezocht én gevonden om terreinbeheerders, overheden, particuliere eigenaren, agrariërs en andere initiatiefnemers nieuwe natuur te laten ontwikkelen. Het heeft in De Maasheggen geleid tot talrijke NNB-projecten: van terreinbeheerder Staatsbosbeheer (ca 90 ha), maar ook van waterschap Aa en Maas (ca 8 ha), Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (ca 15 ha), gemeente (16 ha) én van agrariërs en particulieren (ca 120 ha). Deze laatste groep heeft daarbij dikwijls gebruik gemaakt van het concept Ondernemend Natuurnetwerk Brabant.

Al deze inspanningen hebben geleid tot een enorme kwaliteitsimpuls voor het landschap en tot versterking van de samenwerking tussen de partners.

Een van de mijlpalen van 2022 was de inrichting van enkele grote percelen in het Cultuurhistorisch Monument.

De stuurgroep heeft in een brief aan het provinciebestuur haar zorgen geuit over de bezuinigingen op het provinciale natuurnetwerk. Die hebben grote gevolgen voor het Maasheggengebied. De Maasheggen is immers nog niet af; er zitten nog enkele gaten in het netwerk, die de bij de ontwikkeling van De Maasheggen betrokken organisaties graag nog groen willen kleuren. Zo is het plan om de natuurkerngebieden af te ronden en nieuwe groene verbindingen tussen de kerngebieden tot stand brengen.

Kavelruil in De Maasheggen

Om de realisatie van Natuurnetwerk Brabant mogelijk te maken en tegelijkertijd de agrarische verkaveling te verbeteren worden ook in het Maasheggengebied, op basis van vrijwilligheid, gronden geruild. In 2022 is bijna 90 hectare grond van eigenaar gewisseld, in de afgelopen vijf jaar zelfs al meer dan 300 hectare.

Dat is mede de verdienste van de breed samengestelde werkgroep Grondstrategie. In opdracht van de werkgroep voert de kavelruilcoördinator gesprekken met ondernemers, werkt kavelruilvoorstellen uit tot concrete overeenkomsten en zorgt voor een soepele overdracht bij de notaris.

In 2022 zijn tien aktes gepasseerd. Zo is er is grond voor NNB en Maasheggenherstel vrijgekomen in het Cultuurhistorisch Monument, De Bergjes en De Loerangel. Ook is er een akkoord verkregen voor een grondruil ten behoeve van de recreatieve poort en het Rivierverruimingsproject Oeffelt.

Op locatie zijn velddagen gehouden voor de vrijwilligers.

Monitoring van soorten in De Maasheggen

In de zomer van 2022 is gestart met de monitoring van een aantal dieren- en plantensoorten in De Maasheggen. De monitoring gaat zorgen voor een nog beter inzicht in de biodiversiteit in het gebied en de ontwikkeling van populaties.

Via persberichten en sociale media zijn in het voorjaar vrijwilligers geworven voor de monitoring. De informatiebijeenkomst is door

70 vrijwilligers bijgewoond. De soortenorganisaties RAVON, SOVON, FLORON, Vlinderstichting en Dassenwerkgroep hebben aansluitend velddagen georganiseerd om de vrijwilligers op locatie een beeld te geven van wat de monitoring inhoudt. Daarna zijn de eerste groepjes gestart met de tellingen. Van sommige vrijwilligers wordt nog even geduld gevraagd omdat zij eerst de basiscursus moeten doorlopen die pas in voorjaar 2023 kan plaatsvinden.

In november zijn tijdens een bijeenkomst in Beugen de eerste resultaten van de in de zomer van 2022 gestarte tellingen gedeeld. Tot verregaande conclusies over de planten en dieren in het Maasheggengebied heeft dat nog niet geleid, maar toch konden er al wat opvallende resultaten worden gemeld. Zo hebben twee vrijwilligers liefst 48 verschillende nectargevende bloemsoorten in een berm aangetroffen. Op de momenten dat er veel bloemen in bloei zorgt de berm voor veel nectar. Een ander mooi voorbeeld: in de door RAVON en Vereniging Nederlands Cultuurlandschap opgeknapte poelen komen, na enkele jaren afwezig te zijn geweest, weer kamsalamanders en alpenwatersalamanders voor.

Samenwerking in beheer (BOOM)

Het programma BOOM is afgelopen jaar verder verbeterd.

Onder meer Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC), SlaBox en Staatsbosbeheer werken de door hen uitgevoerde maatregelen zelf bij in BOOM. Zo zijn onder meer het poelenproject, bacterievuurbestrijding, hegonderhoud en nieuw aangeplante heggen in BOOM geregistreerd. Een tweede cursusdag heeft de kennis over BOOM weer aangevuld.

In november en december is de Werkgroep Beheer bijeengekomen. Er bestaan veel meningen over hoe het landschap moet worden onderhouden en welke beheermethodes het beste werken. Het is de kunst om, met respect voor al deze opvattingen, zoveel mogelijk samen te werken bij het beheer van De Maasheggen.

Aanleg en herstel Maasheggen

Ook in 2022 zijn nieuwe heggen geplant en bestaande heggen hersteld. De kaart met 'vergunde heggen' is hierbij leidend. Staatsbosbeheer, gemeente Land van Cuijk en particulieren hebben heggen geplant binnen het Natuurnetwerk Brabant.

Geholpen door vrijwilligers van de Agrarische Natuurvereniging hebben 35 boeren in het UNESCO-gebied De Maasheggen kilometers heg verplaatst en ingeboet en ruim anderhalve kilometer aan nieuwe natuurstroken aangelegd. De gemeente heeft bovendien het project 'herstel van heggen langs wegen en paden' een vervolg gegeven. Aan beide projecten hebben zowel provincie Noord-Brabant als het Dinamo Fonds financieel bijgedragen.

Door de vorming van de nieuwe gemeente Land van Cuijk heeft het gebiedsproject Katwijk tijdelijk geen aandacht gekregen.

Vertegenwoordigers van ZLTO en ANV Boxmeer in het Maasheggengebied (foto: Ed van Alem)

Herstel en aanleg van poelen

Helaas is de aanleg van nieuwe poelen met name tussen Sint Agatha en de Oeffelter Meent in 2022 achtergebleven. De trekker van dit project, VNC, heeft geen overeenstemming kunnen bereiken met enkele grondeigenaren. Daarnaast verliep het vergunningetraject moeizaam. In 2023 staat de aanleg van enkele nieuwe poelen op de planning.

Vogelakkerproject

In de afgelopen jaren is 14 hectare aan vogelakkers aangelegd voor de bescherming en de voedselvoorziening van onder andere de geelgors. De vogelakkers worden aangelegd en beheerd door deelnemers aan het Collectief Deltaplan Landschap. De monitoring gaat via provincie Noord-Brabant.

Impuls biodiversiteit

VNC heeft in 2022 diverse maatregelen uitgevoerd. Zo zijn onder meer nestkasten voor de ringmus opgehangen. Verder is in totaal 4,4 hectare kruidenranden ingezaaid met een gebiedseigen margrietmengsel en zijn vele oude knotbomen geknot.

Leefgebiedsplan De Vilt Maasheggen

In het afgelopen jaar zijn veel maatregelen in het leefgebied De Vilt Maasheggen uitgevoerd. Zo is onder meer een mantelvegetatie met bramen en kruiden langs heggen gecreëerd en zijn, voor de boomkikker, twee grote basisbiotopen aangelegd. Ook zijn vele honderden meters extra heggen aangeplant op het naastgelegen landgoed Limosa.

Kraaijenbergse Plassen

Het uitvoeringsprogramma voor de doorontwikkeling van de Kraaijenbergse Plassen is in 2022 opgeleverd. Helaas wordt in deze notitie weinig aandacht besteed aan het UNESCO-waardig maken van het groene landschap – en dat terwijl het gebied daar naar onze mening wel aan toe is. Brabants Landschap kijkt naar kansen om invulling te geven aan de realisatie van het Natuurnetwerk en stimuleert de hegaanplant daarbuiten. Daarnaast wordt gezocht naar een oplossing voor de lastig te beheren (compensatie)heggen in gebied De Kampen.

KRW-kwelgeulen

Rijkswaterstaat wil de ecologische kwaliteit van het water van de Viltse Graaf, het Boxmeers Veld en de Virdse Graaf verbeteren. De door Rijkswaterstaat voorgestelde maatregelen vloeien voort uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

In het voorjaar hebben enkele plansessies met stakeholders plaatsgevonden, georganiseerd door Arcadis en Rijkswaterstaat. De voorgestelde maatregelen worden duidelijker. Wel heeft het kernteam aangegeven de integraliteit te missen en stelt het zich de vraag of de beoogde locaties wel de meest logische zijn. De locatiekeuze moet uiteindelijk ook bijdragen aan andere opgaven en doelen in het Maasheggengebied. Het kernteam is hierover in gesprek met Rijkswaterstaat.

Natuurvriendelijke oevers

Op basis van onderzoeksresultaten, een studie naar de haalbaarheid en ook de verwachte kosten heeft Rijkswaterstaat besloten om de oever ter hoogte van Vierlingsbeek niet in uitvoering te nemen. De aanleg van een natuurvriendelijke oever bij Oeffelt is wel in uitvoering.

Beekherstel Sint Jansbeek

Waterschap Aa en Maas heeft in het afgelopen jaar veel gesprekken gevoerd met inwoners, grondeigenaren en andere belanghebbenden over de plannen voor de Sint Jansbeek. Het ontwerp van de inrichting van de Sint Jansbeek is definitief gemaakt. Er is een projectplan opgesteld. Dat plan, dat in december ter inzage is gelegd, beschrijft nut en noodzaak van de maatregelen en de beoogde effecten op het watersysteem. De uitvoering van de maatregelen is voorzien in 2023.

Beekherstel Campagnebeek

De werkzaamheden aan de Campagnebeek bij Maashees zijn afgerond. In deze eerste fase heeft waterschap Aa en Maas de monding van de beek in de Maas aangepakt. Tussen de wegen Op Den Berg en Campagne is over een lengte van één kilometer een moerasbeek gerealiseerd. Een deel van de beek is breed en ondiep gemaakt zodat er bij hevige buien meer ruimte ontstaat voor het water. Daardoor wordt ook het kwelwater in de omgeving langer in het gebied vastgehouden; gunstig voor onder meer de plantengroei in het Maasheggegebied.

Uitvoering van de werkzaamheden aan de Campagnebeek.

Bij de uitmonding van de Campagnebeek in de Maas is de stortsteen verwijderd zodat vissen gemakkelijker vanuit de Maas de beek in kunnen trekken.

Aanpak Oeffeltse Raam

De eerste helft van 2022 stond in het teken van de voorbereiding van de uitvoering. Er is onder meer een aanbestedingsprocedure doorlopen voor de uitvoering van de aanleg van de waterberging en herinrichting van de Oeffeltse Raam in het gebied Schraalzand. Eind 2022 is gestart met de uitvoering, die naar verwachting loopt tot september 2023.

Bacterievuurbestrijding

Het is in het afgelopen jaar wederom gelukt om in De Maasheggen het besmettelijke bacterievuur in toom te houden. Dat blijkt uit het verslag van de controles die tussen juli en oktober door vrijwilligers van Stichting Landschapsbeheer Boxmeer (SlaBox) zijn uitgevoerd.

Er zijn weliswaar twee wat grotere besmettingshaarden en een paar kleinere besmettingen gevonden, maar omdat het bacterievuur al in een vroegtijdig stadium is ontdekt konden direct maatregelen worden genomen.

Bacterievuur brengt risico's met zich mee voor met name de heggen in het gebied. Een grote uitbraak van de plantenziekte zou ertoe kunnen leiden dat veel meidoornhagen moeten worden geruimd. Om die reden worden elk jaar controles uitgevoerd in het Maasheggegebied. Sinds 2018 wordt dat gedaan door vrijwilligers van Stichting Landschapsbeheer Boxmeer (SlaBox).

Aanpak exoten

Voor dit onderwerp is enkele jaren geleden al aandacht gevraagd, maar de betrokken partijen hebben er sindsdien nog niet veel energie in gestoken. Tijdens het Werkoverleg Beheer in november zijn werkafspraken gemaakt over de bestrijding van de Japanse Duizendknoop.

Natura 2000 Oeffelter Meent

De Oeffelter Meent is een bijzonder natuurgebied. Zo worden jaarlijks de potentiële glanshaverhooilanden langs de Maas verschaald. In 2022 is het gelukt om, ter versterking van de Natura 2000-doelen, via kavelruil nog een aantal extra percelen te verwerven. Daarnaast is veel tijd gaan zitten in het maken van plannen, het doen van onderzoek en het doorlopen van vergunningenprocedures.

Staatsbosbeheer start in 2023 met de inrichting. Zo wordt onder meer het zomer- en winterleefgebied voor de kamsalamander hersteld. Er worden vijf nieuwe poelen aangelegd en vier bestaande poelen worden opgeschoond. Voor het winterleefgebied worden op land schuilplekken gemaakt, die de kamsalamanders kunnen gebruiken om zich veilig over land te verplaatsen en te schuilen. Het gaat om steenhopen van maaskeien, stobbenhopen van wortelstronken, een meidoornhaag, solitaire struiken en een strook ruigtekruiden.

Rivierverruiming Oeffelt

In 2022 zijn voor het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt twee varianten uitgewerkt op basis van het voorstel dat uit de verkenningfase in 2018 is gekomen. De gestegen kosten hebben geleid tot een versobering van het voorkeursalternatief, met zoveel mogelijk behoud van het effect op waterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit. In 2023 wordt een besluit genomen over de realisatie van het plan. De opdrachtgevers van Ruimte voor de Maas hebben afgesproken om zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk in het najaar 2023, een keuze te maken ten aanzien van de scope van het project en de financiële dekking.

In de voorkeursvariant is rekening gehouden met aanvulling van een deel van het naastgelegen ontgrondingsgebied. Zodra dat is gebeurd worden nieuwe heggen geplant, waarbij ook de heggen waar in de ontgrondingsvergunning van Engels naar wordt verwezen worden meegenomen.

Een fotograaf legt de vos, het symbool van de nieuwe Fabelfroute die door het Maasheggengebied loopt, vast.

PROJECTEN 2022: MENS (& organisatie)

Recreatieve toegangspoorten

Na verschillende gesprekken met vertegenwoordigers van het Kruisherenklooster in St. Agatha is besloten om bij het klooster geen uitkijktoren te plaatsen. Het klooster geeft geen toestemming om een deel van de parkeerplaats te gebruiken voor de bezoekers van de uitkijktoren.

De Meerstoel is verkocht; er komt op deze locatie geen horecagelegenheid meer waardoor de vraag zich aandient of hier nog wel een uitkijktoren geplaatst kan en moet worden.

Staatsbosbeheer is bereid om gronden nabij de Schutkooi ter beschikking te stellen voor het plaatsen van een uitkijktoren. Gemeente Land van Cuijk draagt zorg voor de vergunning en de financiering. Voor de vierde recreatieve toegangspoort, bij het Veerhuis in Oeffelt, is al de benodigde grond verworven via kavelruil.

De gemeente Land van Cuijk neemt, met twee Limburgse gemeenten (Gennep en Bergen) en vier Duitse gemeenten (Weeze, Gogh Uedum en Kalkar), deel aan het project RegioClip. De Maasheggen heeft in dat project de cofinanciering van de twee resterende uitkijktorens ingebracht.

Ambassadeurs Maasheggen

In de afgelopen jaren zijn acht Maasheggenambassadeurs opgeleid. Op dit moment zijn er geen plannen voor een vervolgcursus.

Nieuwe thematische fietsroutes

In samenwerking met VisitBrabant zijn in 2022 twee nieuwe thematische fietsroutes opgeleverd die door het Maasheggengebied lopen:

- de Fabelroute, met door Geurt Franzen geschreven en ingesproken fabels over dieren die in het Maasheggengebied voorkomen (noordelijke deel De Maasheggen);
- het Duvelsklökske van Sambeek, een route met de sage van het Duvelsklökske als uitgangspunt (zuidelijke deel De Maasheggen).

Nieuwe wandelingen rond klooster Sint Agatha

In 2022 is een wandeling rond het klooster in Sint Agatha in gebruik genomen. Het is een aanvulling op het in 2021 geïntroduceerde Ons Kloosterpad, een lange afstandswandelroute van vijftien wandeletappes langs meer dan vijftig historische kloosters en abdijen in het noordoosten van Brabant. Een deel van de langeafstandswandelroute loopt door de Maasheggen.

Rond de kloosters zijn nu ook ommetjes uitgezet. De korte rondwandelingen zijn beschreven in aparte routekaarten. Zo ook het ommetje van Sint Agatha, dat onder meer terug te vinden is op de website van VisitBrabant.

Maasoverschrijdende marketingcampagne

In de zomer van 2022 zijn Visit Land van Cuijk en Visit Noord-Limburg de campagne Maas in het Midden gestart. In de onlinecampagne wordt de ligging van de gebieden aan de Maas geaccentueerd, met onder meer UNESCO-gebied De Maasheggen als blikvanger.

Ter ondersteuning van de campagne is de website www.maasinhelmidden.nl ingericht.

Veldhekken Maasheggen

Het project 'veldhekken' heeft stilgelegd. Wel is inmiddels budget geregeld (Regiodeal) om via dit project invulling te geven aan het thema 'Culturele identiteit'. Dat gaat in 2023 van start.

Streekproducten Smaak van de Maasheggen

Met de producenten van Maasheggenproducten zijn afspraken gemaakt over een zichtbaardere promotie vanaf 2023.

De makers van Maasheggenproducten hebben in 2022 besloten hun krachten te gaan bundelen en hun producten onder het label Smaak van de Maasheggen te gaan vermarkten. Zij werkten al langer samen, maar willen nu, met financiële steun vanuit de RegioDeal, zichtbaarder én merkbaarder hun Maasheggenproducten in de markt gaan zetten. De Maasheggenproducten, gemaakt van en met ingrediënten uit het gebied, zijn de Maasheggen-gin van slijter Sander Graat, de bieren van Gradoen (Gouden

Hiep Tripel) en de Cuijkse Brouwbrigade (Maasheggenbier blond), de kruidenthee van Kruiden van de Maasheggen, de appel-perenstroop van Fruitpark Groenz, de Maasheggensiroop van Aanmakerij Het Veerhuis, de appel- en perensappen van het Groenings Hofke, de honing van imkerij De Moassense Berg en het Maasheggenbrood van Cris Daniëls.

Het streven is om tijdens het NK Maasheggenvlechten in maart 2023 Smaak van de Maasheggen te herintroduceren.

NK Maasheggenvlechten

Na de gedwongen afgelasting van het NK Maasheggenvlechten in 2021, leek het er lang op dat ook de 16de editie van dit kampioenschap in 2022 niet zou kunnen doorgaan. De versoepeling van de coronamaatregelen kwam voor de Stichting Landschapsbeheer Boxmeer (Slabox) te laat om een groot publieksevenement te kunnen organiseren. Een kleinschalig evenement met alleen vlechters bleek echter wel haalbaar. In totaal 36 teams van vlechters hebben, zonder publiek, gestreden om de Gouden Hiep. Het team van Alles over Groenbeheer werd de winnaar.

Bijzonder was dat dit jaar zes universiteitsteams deelnamen aan het kampioenschap. Drie studententeams vertegenwoordigden de universiteit van Wageningen en de drie teams de Radboud universiteit uit Nijmegen.

De 36 teams hebben er samen voor gezorgd dat het Maasheggengebied 300 meter gevlochten heg rijker geworden is.

Vitaal in De Maasheggen

Vanuit de Regiodeal is cofinanciering toegekend voor de uitwerking van een plan van aanpak voor het ontwikkelen van een 'vital zone' in De Maasheggen. Met de uitwerking van het plan van aanpak wordt in 2023 gestart.

Wetenschappelijke raad

In 2022 is er geen contact geweest met de leden van de wetenschappelijke raad. Er zijn ook geen onderzoeksopdrachten via hen uitgezet.

Rondleiding voor studenten

Piet Hopman (Staatsbosbeheer) en Marius Grutters (eigenaar van landgoed Limosa en kenner van het gebied) hebben eind maart 35 eerstejaars studenten van de Hogeschool Gent rondgeleid in De Maasheggen.

Veldonderzoek voor stichting Kruiden van de Maasheggen

Twee studenten van Universiteit Utrecht, Maud van Hooff en Ronald van Diepen, hebben in De Maasheggen onderzoek gedaan voor de Stichting Kruiden van de Maasheggen. Zij zijn in De Maasheggen op zoek gegaan naar welke kruiden er nu al groeien en eventueel gebruikt zouden kunnen worden in nieuwe thememelanges uit het Maasheggengebied.

Drukmetingen in De Maasheggen

Sinds 2021 wordt op drie locaties (De Schutkooi in Vortum-Mullem, Het Veerhuis in Oeffelt en bij het voormalige De Meerstoel in Sambeek) bijgehouden hoe druk het is in De Maasheggen. Met een slimme techniek kan, op basis van wifi-gegevens, worden vastgesteld hoeveel fietsers, wandelaars en automobilisten er dagelijks passeren. De door het Boxmeerse bedrijf Cybox ontwikkelde meting

voldoet aan alle voorwaarden van de privacywetgeving; uit de resultaten kan niet worden opgemaakt wie voorbij zijn gekomen.

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat De Maasheggen vooral populair zijn op zondagen met mooi weer. Ook op zaterdag is het, ook buiten het seizoen, druk. Opvallend is verder dat het op woensdagen drukker is dan op andere doordeweekse dagen.

De druktemeting laat ook zien dat na september de drukte fors afneemt en dat er in de wintermaanden alleen incidenteel nog sprake is van meer dan gemiddelde drukte.

Website, nieuwsbrief en sociale media

In 2022 is de website vernieuwd. Bovendien wordt maandelijks een nieuwsbrief verstuurd naar inmiddels 466 ontvangers. Via de sociale media (Facebook, Twitter, Instagram) worden regelmatig nieuwsberichten over De Maasheggen gedeeld.

Vrienden van De Maasheggen

De community Vrienden van de Maasheggen is gegroeid naar 265 leden.

In 2022 zijn twee activiteiten georganiseerd, waarvoor de Vrienden zijn uitgenodigd:

- 14 Vrienden van de Maasheggen hebben half mei een ochtendexcursie gemaakt in het Maasheggengebied;
- eind oktober beleefde het muziekstuk 'From Within, From Without', gecomponeerd door Rick Cornelissen, zijn première. Tijdens de voorstelling in Schouwburg Cuijk bracht Rik Cornelissen met zijn ensemble vier composities ten gehore. De inspiratie voor de composities heeft Cornelissen gevonden in de werken van de Kapellenbaan, een kunstroute die dwars door het Maasheggengebied loopt.

Rick Cornelissen met zijn ensemble, tijdens het concert in Schouwbrug Cuijk.

De Vrienden van de Maasheggen

konden de voorstelling, die vooraf werd gegaan door presentaties van Antoine Achten (stichting Cultuur Zonder Grenzen) en schrijver/journalist Geurt Franzen, gratis bijwonen, dankzij samenwerking met Schouwburg Cuijk.

Stakeholdersbijeenkomst

Op 15 september is tijdens een stakeholderbijeenkomst in De Weijer in Boxmeer aan ondernemers en vertegenwoordigers van organisaties die in het gebied actief zijn (onder meer dorps- en wijkraden, natuurorganisaties, ondernemers en maatschappelijke instellingen) gevraagd hoe zij naar het gebied kijken en welke kansen voor verbetering zij zien.

Met de input die deze bijeenkomst heeft opgeleverd is rekening gehouden bij het opstellen van de nieuwe Maasheggenvisie.